

GEBZE YUNUS EMRE ANAOKULU REHBERLİK SERVİSİ

ÇOCUKLARDA YARATICILIĞI GELİŞTİRMEK

Okul öncesi dönemde çocuk çevresini keşfetme ve deneyimleme ihtiyacı içindedir. Çevresindeki obje ve materyalleri öncelikle gözlemler daha sonra bunlardan yola çıkarak kendini ifade etmeye çalışır. Sonraları ise kendisi yaratarak çevresine katkıda bulunur. Yaratıcı ifadenin gelişmesi için çocuğa uygun çevrenin sunulması önem taşır.

Yaratıcılığı destekleyen materyallerin ortak özelliği tek bir doğru kullanım yolunun olmamasıdır. Yani çocuk materyali istediği şekilde kullanarak istediği yönde bir ürün ortaya çıkartabilir. Doğru ya da yanlış yol yoktur. Bu da çocuğun kaygı yaşamadan özgürce yaratmasını sağlar.

Yaratıcılığı desteklemek için sıkça kullanılan malzemeler arasında sulu boya ve parmak boya, oyun hamurları, kolaj yapmak için kullanılacak gazete, dergi sayfaları, deniz kabukları, ve kurdeleler gibi çeşitli artık materyaller sayılabilir.

Çocuktan bir şey yapmasını istemek yerine onun yaptıklarını izlemek onun kendini özgürce ifade edebilmesi açısından destek sağlar. Çizdiği ya da yaptığı şeylerin gerçeğine tıpa tıp benzemesi beklenmemeli, çocuğun kendisini istediği gibi ifade edebilmesine olanak sağlanmalıdır.

Çocuğunun yaratıcılığını teşvik etmek için:

- Çocuğunuzu birey olarak kabul edin ve onun ilgi alanlarını, becerilerini tanımaya çalışın.
- Çocuğunun düşüncelerine değer verip olumlu tepkiler verin ki orijinal fikirler sunmakta kendini rahat hissetsin.
- Onun özgün olmak adına attığı adımları kabul edin, olağan dışı düşüncelere açık olun.
- Çocuğunun aykırı düşüncelerini yargılamayın, kendi düşünce ve davranışlarının sonuçlarıyla yüzleşebilmesi için ona fırsat tanıyın.
- Ona rahatça keşifler yapabileceği, engellerle karşılaşmadan özgürce oynayabileceği ortamlar hazırlamaya çalışın.
- **Çocuğunuzu risk alması ve inisiyatif kullanması için cesaretlendirin. Hata yapmanın normal olduğunu çocuğunuza sık sık tekrarlayın.**

• Çocuğunun farklı kültürlerden gelen, farklı düşünce ve deneyimlere sahip kişilerle görüşmesine olanak sağlayın.

• Sonuca odaklanmak çocuğun rahat ve spontane hareket etmesini engeller. Sonuçtan çok sürece önem verin, çocuğunun yarattığı keyif çıkardığı sonuçtan daha değerlidir.

• Çocuğunun herhangi bir değerlendirme ve ya izlenme söz konusu olmadığında daha yaratıcı olacaktır.

• Çocuğunuza kopyalayabileceği modeller sunmayın. Mesela çocuğunun size “sen bir adam çiz ben de içini boyayayım” diyorsa, onu kendisi çizmesi yolunda cesaretlendirin.

Çocuğunun yaratıcılığını geliştirmek için birkaç etkinlik önerisi:

• Çocuğunuza hangi şeyleri ne şekilde değiştirirse daha iyi olacağını sorabilirsiniz. Örneğin “ne daha tatlı olsaydı daha lezzetli olurdu?” ya da “ne daha hızlı ya da yavaş olsaydı daha eğlenceli olurdu?” gibi sorular sorulabilir.

• “Başka” sözcüğü yeni ve orijinal fikirlerin üretilmesi için anahtar sözcüktür. Çocuğunuza, “Bu sorunu başka nasıl bir yolla çözebiliriz?” gibi sorular sorabilirsiniz.

• Evdeki materyal ve eşyaların bilinen işlevleri dışında başka nerelerde ve nasıl kullanılabilir sorulabilir. “Bu kabı atmak istemiyorum, acaba başka hangi işlerde kullanabiliriz?” gibi sorularla çocuğunun yaratıcılığını destekleyebilirsiniz.

• Objelerin kaç değişik şekilde kullanılabilirini bulma ile ilgili oyunlar oynayabilirsiniz. Mesela “Bu şemsiye /tuğla /battaniye /sopayı kaç değişik şekilde kullanabiliriz?” sorusuyla en fazla sayıda kullanım şekline ulaşmaya çalışabilirsiniz.

• Yaratıcı düşünmeyi alışkanlık haline getirmesi için çocuğunuza “Eğer” ile başlayan sorular sorabilirsiniz. Örneğin “Eğer tüm arabalar yok olsaydı ne olurdu? Eğer herkes aynı giysileri giyse ne olurdu? Eğer kaşığımız olmasaydı çorbamızı nelerle içebilirdik? Eğer elektrik icat edilmemiş olsaydı dünya şimdi nasıl olurdu? Eğer hayvanlar da bizim gibi konuşsalar dünya nasıl olurdu?” gibi sorularla çocuğunun alışılmışın dışında düşünmeye teşvik edebilirsiniz.

• “Bu hikaye sence nasıl bitecek? Kendine özel bir pizza yapsan, üzerine neler koyardın?” gibi sorularla ise çocuğunun kendini yaratıcı bir şekilde ifade etmesine olanak sağlayabilirsiniz.

• Çocuğunuzdan kitaplarda gördüğü resimlerden kendi hikayesini yazmasını isteyebilirsiniz.

Çocuğunun yaratıcı olması için zorlamamak da önemli bir noktadır. Her çocuğun kendini deneyimleme şekli ve ihtiyaçları farklıdır. Biz çocuğa sunduğumuz çevreyle potansiyelini en üst seviyede yaşamasını sağlayabiliriz, ancak ilgi duymadığı bir alanda onu gereğinden fazla da zorlamamalıyız. Çocuğunuzla keyifli vakit geçirebileceğiniz yaratıcı günler dileğiyle!